

EEN RESOLUTIE VOOR VROUWEN IN CONFLICTSITUATIES

© Béatrice Petit

Resolutie 1325 beklemtoont de rol van de vrouw bij het oplossen van conflicten en vraagt de staten om de veiligheid van vrouwen te garanderen tijdens een oorlog.

Oost-Congo is jammer genoeg een sprekend voorbeeld. In conflictsituaties zijn vrouwen en kinderen de meest kwetsbare slachtoffers. Ze worden amper gehoord, en dan ook nog als oorlogswapen gebruikt. Ze ondergaan in stilte oorlogen waarbij de beslissing over begin en einde doorgaans een mannenzaak is. Dit alles lag aan de basis van de resolutie over vrouwen, vrede en veiligheid van de VN-Veiligheidsraad in 2000. Tien jaar later is Resolutie 1325 nog altijd essentieel om gender deel te doen uitmaken van vredesopbouw en conflictpreventie in het Zuiden. Door middel van internationale druk, nam de Veiligheidsraad zopas enkele nieuwe indicatoren aan.

Mannen strijden, vrouwen lijden

Eind augustus bracht onvoorstelbaar gruwelijk nieuws: in Noord-Kivu, nabij de mijnstad Walikale werden meer dan 200 vrouwen en jongens dagenlang verkracht. Dit systematische geweld is een beproefde terreurstrategie van de milities die elkaar in de regio bekampen. Centraal-Afrika heeft echter niet het monopolie op dergelijke praktijken; denken we maar aan de gruwelijkheden in Joegoslavië. Deze mannenoorlogen zijn erop

gericht de maatschappij kapot te maken tot in haar diepste kern: de vrouw. Maar het zijn niet de vrouwen die in de pas lopen, en oproepen tot oorlog. Evenmin zijn het vrouwen die over vrede praten. Vrouwen maken meer dan de helft van de bevolking uit, maar ze worden al te vaak over het hoofd gezien door de gevestigde orde. In vluchtelingenkampen wachten ze gelaten de beslissingen van anderen af. Toch hebben ook vrouwen hun talent als vredesmakers al bewezen.

Vredesmakers

"In Oeganda is het vooral de overtuigingskracht van vrouwen die maakt dat jongens die door het Lord's Resistance Army (LRA) waren meegenomen, naar huis terugkeren. Decennialang al staan ze op de bres voor vrede", zegt Kamilia Kuku (Société civile G40) op de conferentie voor de tiende verjaardag van Resolutie 1325, die in september plaatsvond in Brussel ter gelegenheid van het Belgische EU-voorzitterschap. "Vrouwen

UN Women, een VN-agentschap voor vrouwen

Op 1 januari 2011 wordt UN Women, het nieuwe VN-agentschap voor de bevordering van vrouwenrechten en gendergelijkheid, boven de doopvont gehouden. Het agentschap zal worden geleid door de voormalige Chileense president Michelle Bachelet. Dit VN-agentschap voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen is het resultaat van jarenlange onderhandelingen tussen de VN-lidstaten en van pleitbezorging door vrouwenverenigingen.

UN Women zal de Verenigde Naties toelaten met meer kennis van zaken en doeltreffender te werk te gaan inzake gendervraagstukken. Het zal ook meer slagkracht hebben dan de vier vroegere genderorganisaties die het nu onder één dak verenigt: het VN-Vrouwenfonds (UNIFEM), de Division for the Advancement of Women (Afdeling voor de Bevordering van de Status van de Vrouw), het Internationaal Onderzoeks- en Opleidingsinstituut voor de Vooruitgang van de Vrouw (INSTRAW) en een adviesraad rond gender (het Office of the Special Adviser on Gender Issues - OSAGI).

UN Women is gegroeid vanuit 'One-UN', het overkoepelend VN-initiatief om alle thema's in één agentschap onder te brengen. Momenteel loopt nog de zoektocht naar 500 miljoen euro om de werkingskosten te dekken. België steunde van meet af de oprichting van UN Women. Ons land financiert reeds UNIFEM, maar zou ook middelen kunnen uittrekken voor dit nieuwe agentschap.

Geweld tegen vrouwen in conflictsituaties en de gezondheid van moeders en kinderen zijn belangrijke aandachtspunten van UN WOMEN.

EP
online
www.unwomen.org

© Unicef / G. Pirozzi

zijn de pleitbezorgers van vrede. Ze zien een conflict ook aankomen: als mannen meer en vaker met wapens thuiskomen, weten ze dat er iets op til is...", aldus een andere spreker op de conferentie.

Resolutie: niet langer slachtoffer maar actor

Vanuit dit gegeven vertrok de Veiligheidsraad, het uitvoerend orgaan van de Verenigde Naties die de internationale vredeshandhaving en veiligheid bewaakt, toen in 2000 resolutie 1325 werd aangenomen. Een resolutie heeft bindende kracht. In grote lijnen komt resolutie 1325 neer op de erkenning en de bevordering van de rol van vrouwen in conflictpreventie, conflictbeheersing en vredesopbouw. De lidstaten werd gevraagd deze resolutie uit te voeren en ervoor te zorgen dat vrouwen in conflicten de nodige bescherming krijgen.

De Belgische ontwikkelingssamenwerking heeft al een nationaal actieplan uitgewerkt. Op internationaal niveau pleit ze voor meer aandacht voor het genderperspectief in conflicten. Daarvoor steunt ze ook belangrijke programma's tegen seksueel geweld in DR Congo (zie het STAREC-plan). Sinds 2001 houdt de Commissie Vrouwen en ontwikkeling de aandacht voor dit onderwerp levend.

Op 26 oktober werden in de VN-Veiligheidsraad, naar aanleiding van de 10de verjaardag van resolutie 1325 een aantal 'indicatoren' aangenomen. De grotere betrokkenheid van vrouwen zal nu gemeten worden aan de hand van deze indicatoren. Hiermee kunnen dan ook passende sancties en doelstellingen uitgewerkt worden en kan Resolutie 1325 beter worden toegepast.

België en de Europese Unie hebben in dit proces een belangrijke voortrekkersrol gespeeld. In het kader van het Europees Voorzitterschap organiseerde België op 9 september, in de aanloop van deze herdenking, een conferentie op hoog niveau in Brussel, alsook conferenties in New York en Genève. Deze conferenties hebben bijgedragen tot het onderbouwen van een sterk EU-standpunt, zodat de EU in de Veiligheidsraad kritische landen kon overtuigen om dit monitoring-systeem aan te nemen.

Elise Pirsoul

online

<http://diplomatie.belgium.be/nl/Beleid/Ontwikkelingssamenwerking/cvo>